

EL PANTÀ DE RELLEU

Des del any 1634, el poble de La Vila Joiosa venia sol·licitant i suplicant avant Sa Majestat el Rei Felip IV, l'autorització per poder alçar una presa a la que embassar l'aigua per regar les seues hortes i després de 19 anys, el monarca fou que eixa aspiració del poble viler fora una realitat, firmant el Reial Despatx pel que s'autoritzava al poble de La Vila construir un pantà. Eren les 11 del matí (el Rei signava els despatxos a eixa hora) del dia 8 de Maig de 1653.

No es tardà a començar l'obra i després d'estudiar els llocs del cabal del riu Amadori, es va decidir que el lloc idoni i menys gravós per la construcció del pantà era l'estret fitant amb el terme d'Orxeta però dins de les fites de Rellu.

La paret s'alçà fins on aplegaren els recursos econòmics, no podent, per manca de mitjos, alçar-la fins l'atura projectada. Fins i tot, serví per que els 200 regants que utilitzaven les seues aigües, feren mes fèrtils les seues hortes, però degut al pantà, els camps vilers foren canviant de secà a regadiu i l'any 1772 passaven de 1000 els regants, augmentant La Vila el seu comerç terrestre i marítim gracies al beneit pantà.

L'any 1790, degut al creixement de

l'horta vilera i sent l'obra vella del pantà molt deteriorada, amenaçant ruïna per les penetracions de les aigües a la paret i aprofitant que les collites del any anterior havien segut bastant copioses en grà i hortalisses i degut allò, tots els llauradors vilers podien contribuir al sufragi de l'obra, s'acordà apanyar l'obra vella i a mes l'alçada d'uns pams mes de paret.

El Reial Consell acordà alçar la paret del pantà 10 pams i continuar la seua elevació fins el que es pogueren gastar. Però com les relacions entre vilers i relleuers eren les que sempre han segut entre pobles veïns, el Reial Consell acordà en primer lloc la construcció d'una caseta per la guàrdia, fent-se saber per edicte públic que

cap veí de Relleu fera perjudici a dita obra, donant conte al Corregidor de Xixona pel seu compliment per les viles de Relleu i La Vila.

Així i tot, el poble de Relleu amb el seu retor, el prior del convent i altres particulars amb el consentiment de l'ajuntament i representant al Conte de Puñoenrostro, senyor de Relleu, feren oposició a l'obra pels perjudicis que la pujada de l'aigua embassada poguera fer a les terres del poble com les possibles malalties que portaren les aigües embassades.

Sent necessari la tallada de llenya per fer la calç i altres menesters, l'amo directe del poble junt a veïns de Relleu, es resistiren en consentir dits talls de llenya així com traure pedra i altres materials que La Vila necessitava per realitzar l'obra.

Les autoritats vileres dubtaren en la forma d'actuar per fer valdre els seus drets i poder realitzar el recurs corresponent a la Reial Audiència o anar a altre tribunal per tindre la seguretat de poder realitzar els treballs requerits al pantà, ja que la Justícia de Relleu prenia i posava pres a qualsevol viler que veien realitzant dits treballs.

El Síndic Prior va passar per Relleu a prendre testimoni avant l'escrivà, fent constar els desperfectes ocasionats pels seus habitants, sabotejadors del pantà, havia un trencat d'onze pams i quart, la caseta de la guàrdia tenia part de la teulada llançada a terra, la fumera totalment derruïda, una taula que servia de pessebre tirada a l'aigua, la porta sense forrellat i feta pols. En vista de tot allò i dels crits i amenaces dels de Relleu en que tot el que construïren durant el dia, ells ho trencarien durant la nit, va passar escrit del que va ocórrer a la Reial Audiència i degut allò, el jutge de dita institució, va manar publicar a Relleu un despatx informant que baix sanció de 50 lliures cap individu pogué tirar pedres o qualsevol altra cosa al got del pantà ni fer mal a la paret i a la caseta.

El Reial Consell va sol·licitar que en cas de no agarrar als delinqüents, les

responsabilitats recaigueren a l'ajuntament de Relleu tal com passava al partidor d'Orxeta.

La gent de Relleu va demostrar en aquet assumpte, fer unió front al que consideraren una intromissió a les seues terres i una injustícia el espoli dels seus montes i els seus boscos de manera gratuïta, però el cas fou guanyat per La Vila per què les seues autoritats van fer prevalgué un dels seus privilegis que Bernat D'en Sarrià, vicescancer del Rei, donà a la seua carta pobla als habitants de La Vila Joiosa, consistent en poder tallar llenya per al que volgueren en tot el seu senyoriu i aquest comprenia tot el territori dins del que s'utilitzava com mesura la "barxilla sarriana", estant Relleu dins d'aquet territori. Per tant La Vila era lliure de pagar per tallar llenya per l'obra del pantà.

De totes maneres, mal ho passaren els vilers m'entres va durar la que fou una de les obres mes importants que va propiciar el principi del desenvolupament de La Vila.

Paco Maciá Fuster